

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
Graafsepoort

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Aanpak	3
1.3	Leeswijzer	4
2.	Graafsepoort	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?	7
2.3.1	Algemene indruk van Graafsepoort.....	7
2.3.2	Wat maakt Graafsepoort aantrekkelijk om in te wonen?.....	8
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in Graafsepoort?.....	8
2.4	Verkeer en vervoer	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?.....	11
2.5	Gezond leven	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?.....	11
2.6	Gewenste veranderingen in Graafsepoort.....	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Graafsepoort.....	13

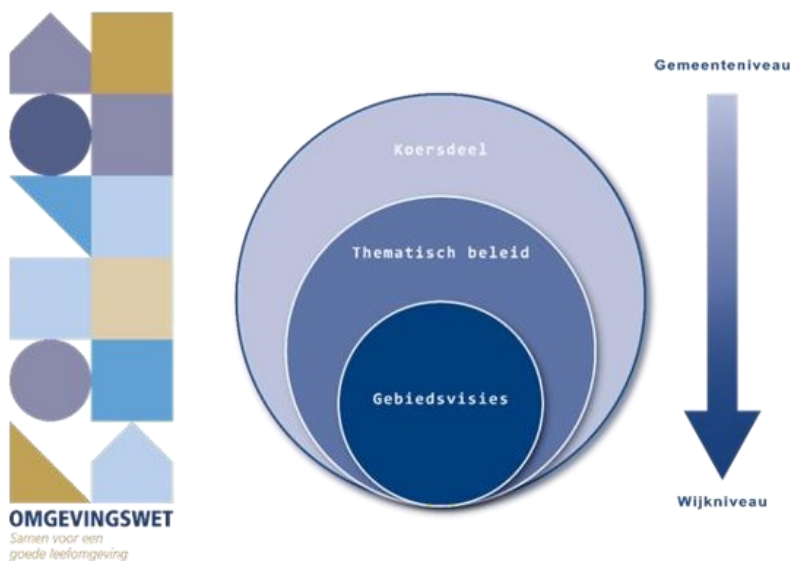
1. Inleiding

Naar verwachting gaat op 1 juli 2022 de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op Graafsepoort.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt de wijk aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in de wijk (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen de wijk plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners in de wijk nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in de wijk en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. Graafsepoort

563 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over Graafsepoort ingevuld. De belangrijkste binding van de respondenten met Graafsepoort is:

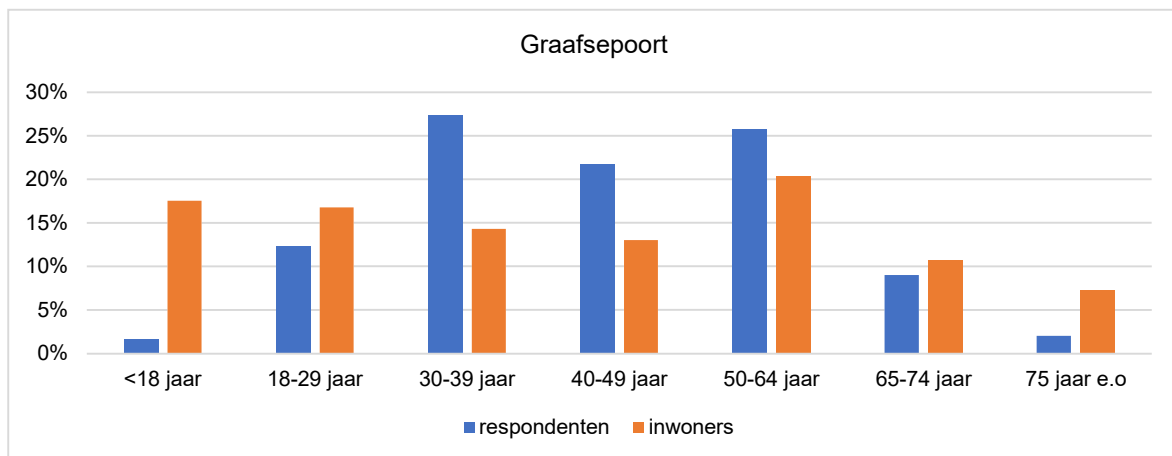
- voor 545 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 11 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 5 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsofbouw en huishoudenssamenstelling

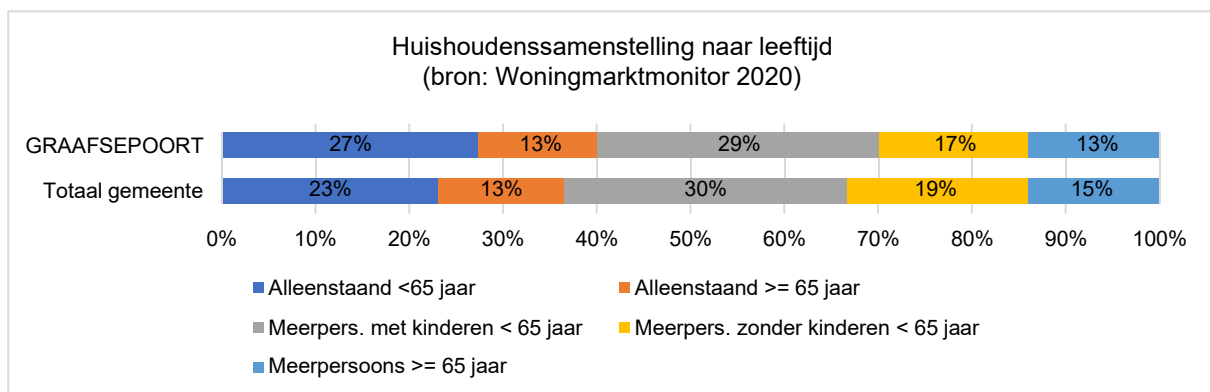
- Er zijn 545 inwoners die in Graafsepoort wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 14 en 81 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 44 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in Graafsepoort ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsofbouw inwoners en respondenten in Graafsepoort (2020)

- In Graafsepoort wonen relatief gezien iets meer eenpersoonshuishoudens (41%) dan gemiddeld in de gemeente (36%). Het aandeel gezinnen met kinderen in Graafsepoort is met 29% vergelijkbaar met de gemeente als geheel (30%) (Figuur 2.2).

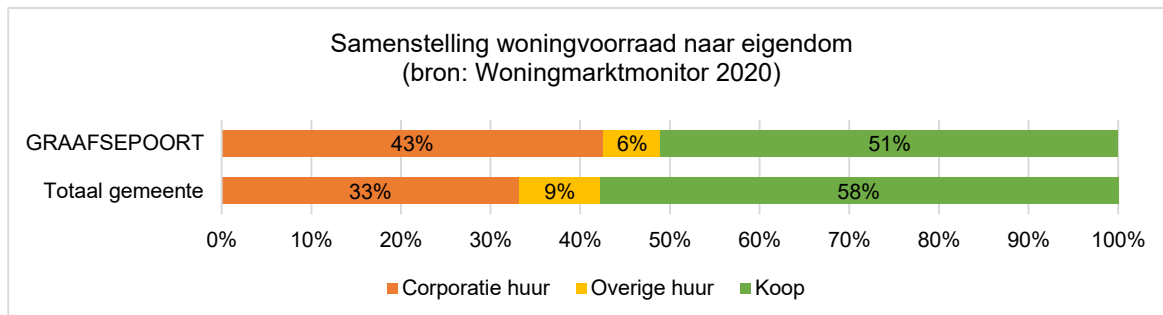
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

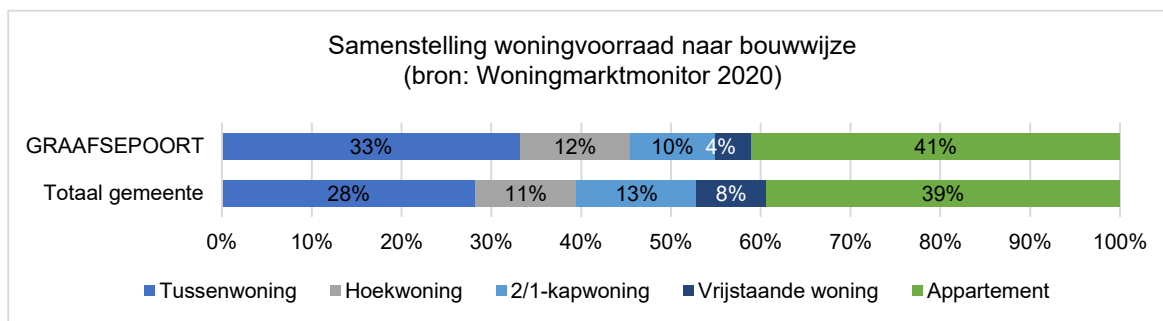
- Begin 2020 telt Graafsepoort zo'n 6.830 woningen. In Graafsepoort staan meer sociale huurwoningen (43%) dan gemiddeld in de gemeente (33%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

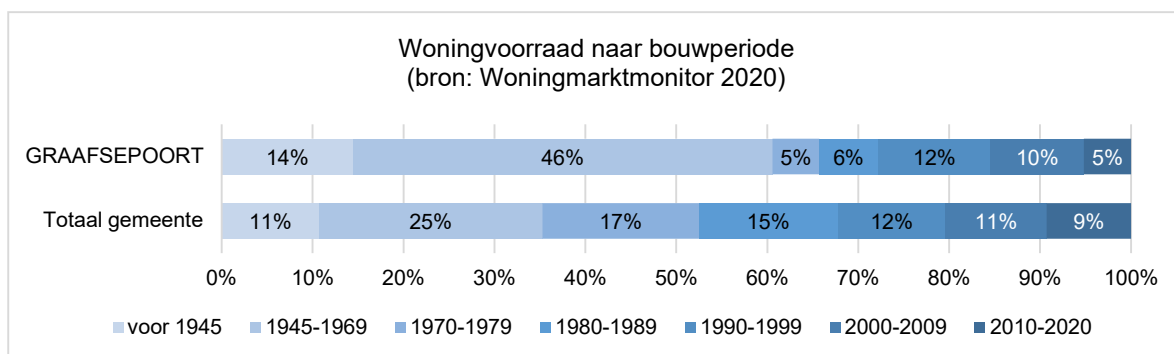
- In Graafsepoort is de woningvoorraad naar bouwwijze ongeveer hetzelfde samengesteld als in de gemeente als geheel (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- Bijna de helft van alle woningen in Graafsepoort is tussen 1945 en 1969 gebouwd, tegenover een kwart in de gemeente als geheel (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

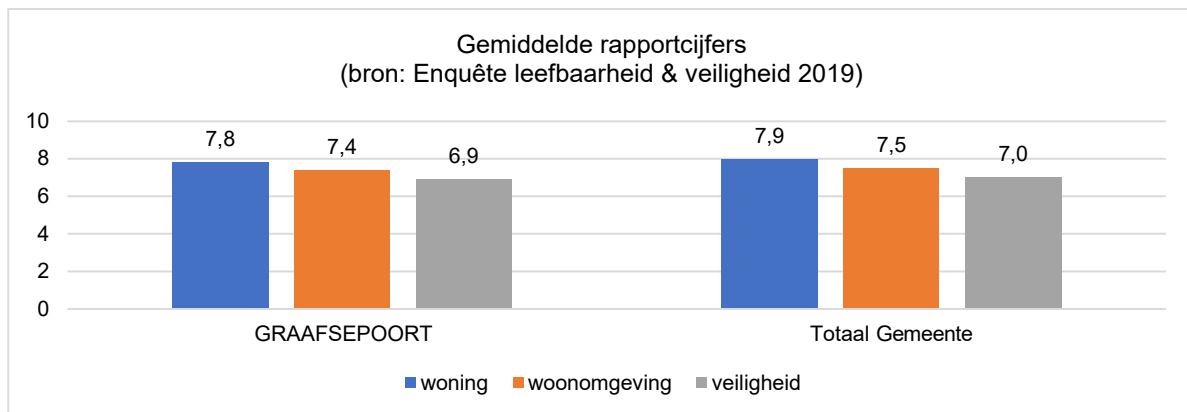

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van Graafsepoort

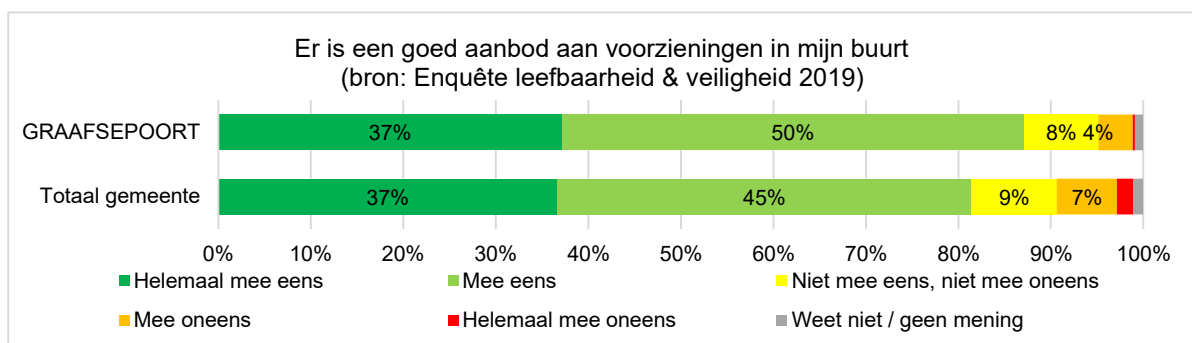
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Graafsepoort gemiddeld een 7,8 als rapportcijfer voor hun woning geven en een 7,4 voor hun woonomgeving. Beide rapportcijfers zijn vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).
- De veiligheid in hun buurt waarden inwoners van Graafsepoort met een 6,9 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde.

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, komt naar voren dat de meerderheid van de inwoners van Graafsepoort vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is (87%) (Figuur 2.7).
- Ongeveer driekwart van de inwoners van Graafsepoort is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt (76%). Een tiende is daar (zeer) ontevreden over.

Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

2.3.2 Wat maakt Graafsepoort aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in Graafsepoort wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 7,3 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. In de gemeente als geheel is dat een 7,9.
- Driekwart van de respondenten die in Graafsepoort wonen, vindt het aantrekkelijk aan Graafsepoort dat de voorzieningen op loopafstand zijn (Figuur 2.8). Ook de nabijheid van de binnenstad (66%) wordt door een meerderheid van de respondenten prettig gevonden. Bijna de helft vindt het prettig dat de auto nabij de eigen woning geparkeerd kan worden (45%).

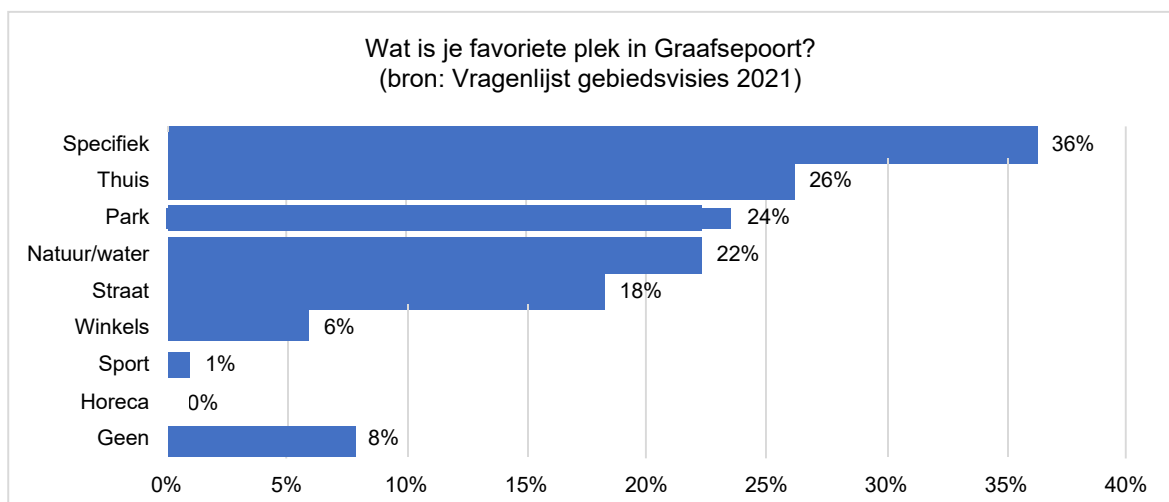
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan Graafsepoort? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in Graafsepoort?

- Ongeveer 35% van de respondenten die in Graafsepoort wonen, noemt een specifieke plek als hun favoriete plek in Graafsepoort. Daarbij worden met name ijzeren vrouw en ijzeren kind genoemd (Figuur 2.9). De eigen woning, straat of buurt is bij ongeveer een kwart de favoriete plek in de wijk. Een bijna even groot deel noemt een park als favoriete plek, waaronder het Prins Hendrikpark. Iets meer dan 20% geeft aan dat water in de wijk de favoriete plek is. De Terp wordt relatief vaak als specifieke straat genoemd.

Figuur 2.9: Favoriete plek in Graafsepoort (in % van respondenten)

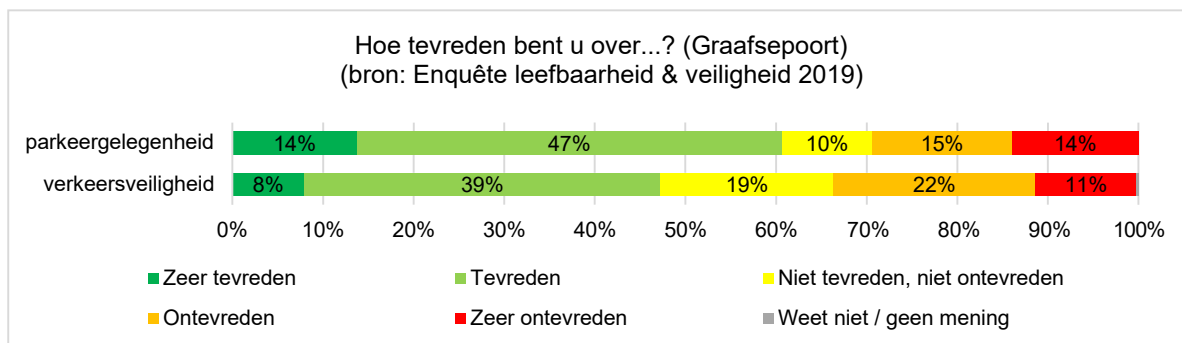

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

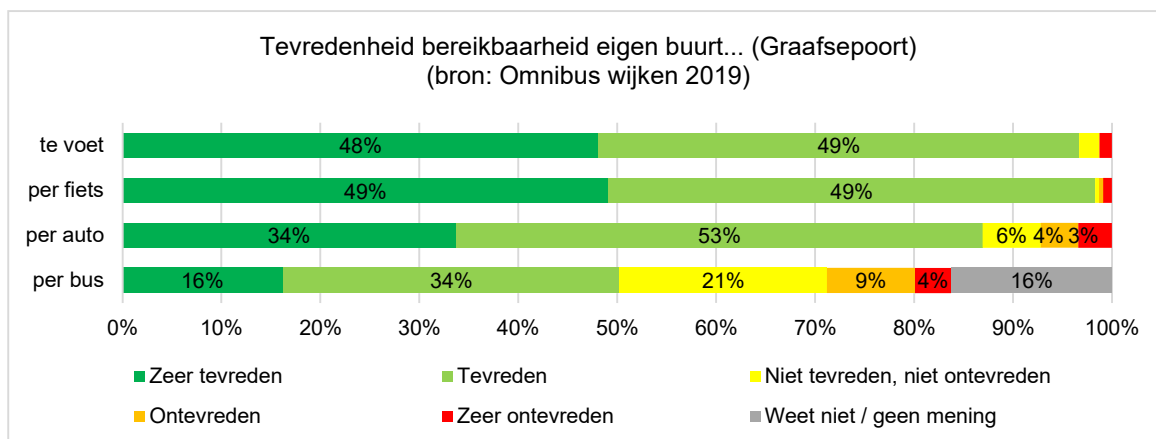
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat zo'n 60% van de inwoners (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt. Bijna 30% is hier (zeer) ontevreden over.
- Bijna de helft van de inwoners van Graafsepoort is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt, terwijl een derde hier (zeer) ontevreden over is (Figuur 2.10).

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners Graafsepoort met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

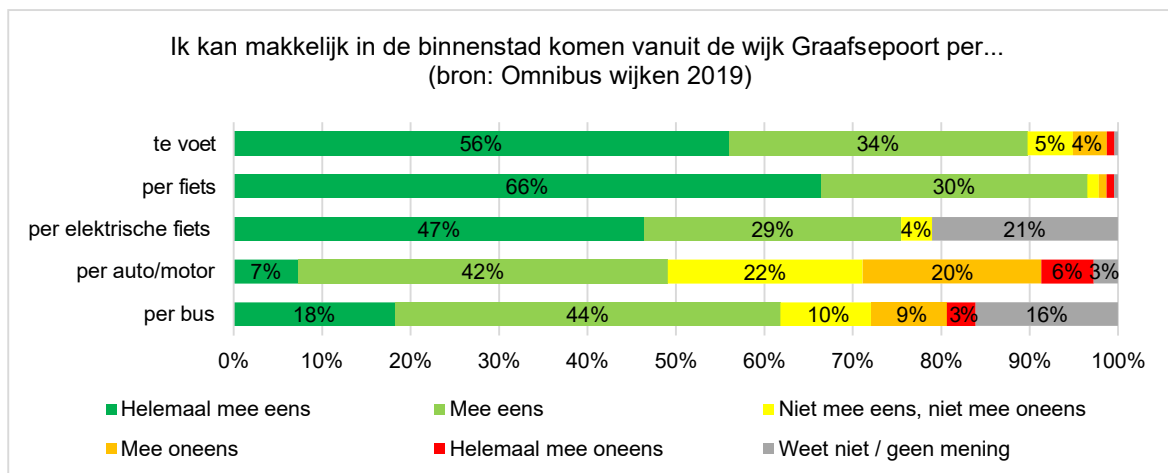
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat het merendeel van de inwoners tevreden is over de bereikbaarheid van de eigen buurt per fiets, te voet en per auto. Het minst tevreden zijn inwoners over de bereikbaarheid per bus (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners Graafsepoort met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

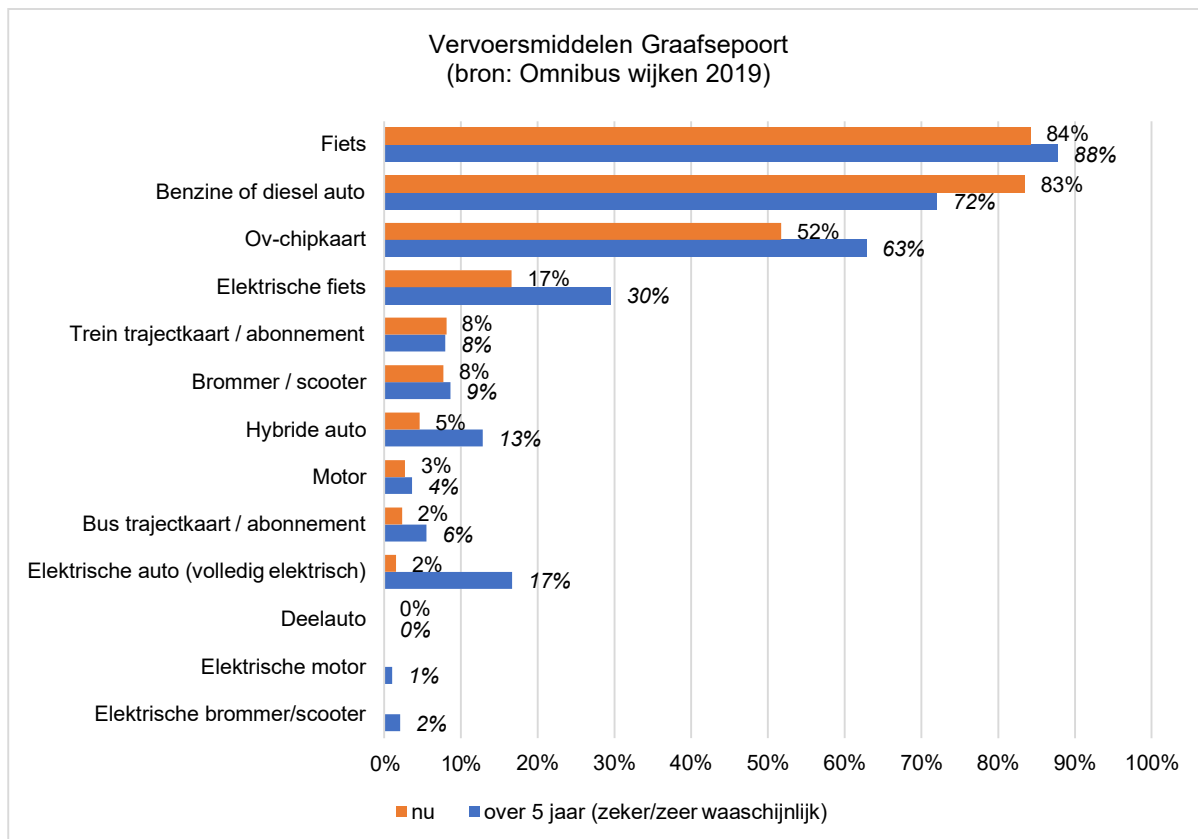
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Graafsepoort het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de binnenstad per fiets en te voet vanuit hun eigen wijk. Het meest ontevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad per auto/motor (Figuur 2.12).

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid binnenstad vanuit Graafsepoort (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 84% van de inwoners van Graafsepoort beschikt over een fiets en 83% over een benzine of diesel auto (Figuur 2.13).
- Over vijf jaar denken iets minder inwoners te beschikken over een benzine of diesel auto (72%) en denken meer inwoners te beschikken over een elektrische auto (17%) of hybride auto (13%). Ook het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een elektrische fiets neemt toe (17% in 2019 en 30% over vijf jaar).

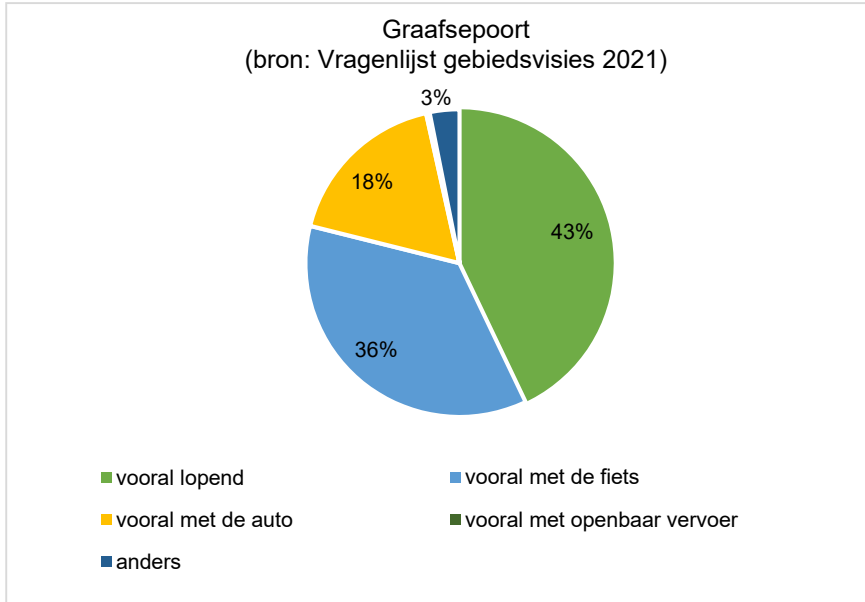
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners van Graafsepoort beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Respondenten die in Graafsepoort wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk vooral lopend (43%) of met de fiets (36%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

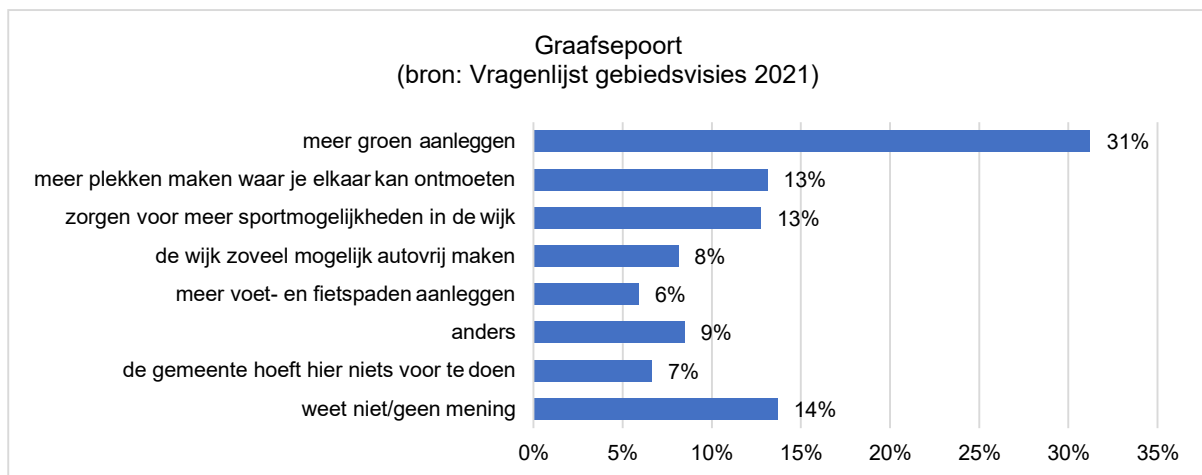
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van Graafsepoort een gemiddeld rapportcijfer van 7,6 geven aan zichzelf voor gezond leven. Het rapportcijfer is vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde (7,5).
- 64% van de inwoners van Graafsepoort ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed. Ook hierbij geldt: het is bijna gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (63%).

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geven respondenten die in Graafsepoort wonen met name aan dat de gemeente meer groen in de wijk zou kunnen aanleggen om de gezondheid van bewoners (verder) te verbeteren (31%) (Figuur 2.15).
- 14% heeft geen mening of weet niet wat de gemeente zou kunnen doen om de gezondheid van bewoners in Graafsepoort (verder) te verbeteren, terwijl 7% van de respondenten vindt dat de gemeente niets hoeft te doen.

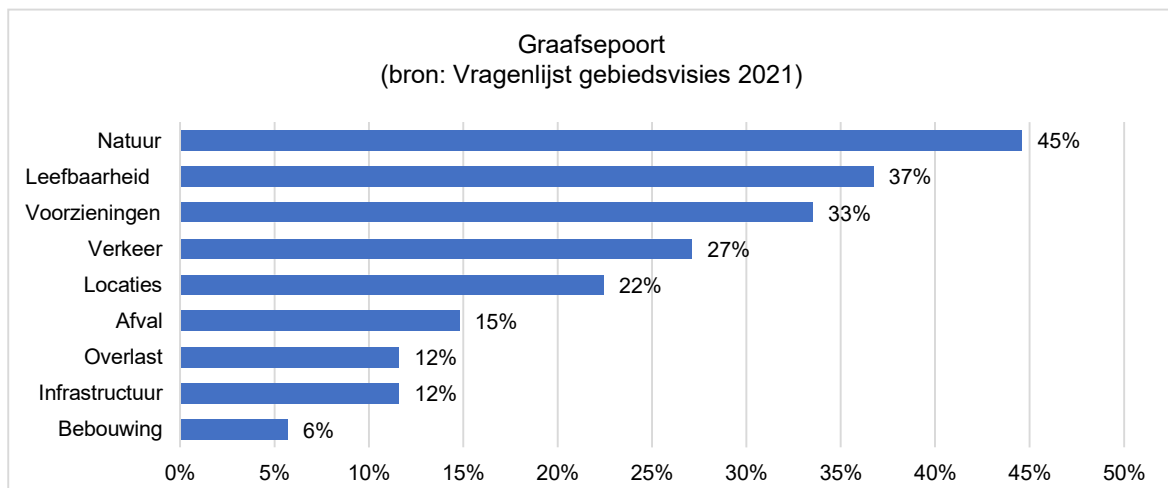
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in Graafsepoort

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- 45% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Graafsepoort en iets zouden willen veranderen of verbeteren in Graafsepoort, noemt een onderwerp dat met natuur in de wijk te maken heeft (Figuur 2.16). Hierbij worden parken en groenvoorzieningen, bloemen en bomen genoemd.
- Leefbaarheid wordt door 37% van de respondenten genoemd en heeft vooral te maken met veiligheid in de wijk. Op afstand volgen aandacht voor elkaar, toezicht en handhaving, onderhoud van de omgeving, ruimte en het mooi, schoon/net houden van de wijk.
- Een derde van de respondenten noemt voorzieningen, waaronder met name winkels, maar ook openbaar vervoer en speelgelegenheid voor kinderen
- Bij het thema verkeer wordt vooral aandacht gevraagd voor parkeergelegenheid, en in iets mindere mate voor verkeersoverlast en te hard rijden. Bij locaties worden Mgr. Van Roosmalenplein en Graafseweg relatief vaak genoemd. Afval betreft vooral zwerfvuil en op enige afstand hondenpoep. Overlast komt vooral van burens en daarnaast geluidsoverlast in het algemeen en drugsoverlast. Bij infrastructuur noemen bewoners vooral bestrating, maar ook brandgangen en fietspaden. Bij bebouwing noemen ze vooral de wens voor meer huurwoningen, maar ook koopwoningen en nieuwbouw in de wijk.

Figuur 2.16: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van Graafsepoort

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- 37% van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor Graafsepoort, noemt leefbaarheid als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk (Figuur 2.17). Vooral aandacht voor elkaar is in dit kader genoemd. Daarbij kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten, saamhorigheid en gezelligheid in de wijk. Bij leefbaarheid wordt ook het schoonhouden van de wijk en ruimte relatief vaak genoemd.
- 27% van de respondenten vindt groen/parken een belangrijk onderwerp voor de toekomst. Bij infrastructuur (21%) gaat het om de bereikbaarheid van de wijk. Criminaliteit/veiligheid is voor 19% belangrijk voor de toekomst van de wijk.
- Bij het thema woningen vinden respondenten in Graafsepoort vooral meer woningen in de wijk belangrijk. Bij voorzieningen gaat het vooral om openbaar vervoer en winkels. Verkeer betreft met name parkeergelegenheid en verkeersveiligheid. Bij het thema groepen gaat het bij de respondenten in Graafsepoort met name om activiteiten voor kinderen en aandacht voor jongeren. Milieu wordt door 4% van de respondenten een belangrijk onderwerp gevonden. Daarbij wordt met name duurzaamheid genoemd.

Figuur 2.17: Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

